

Til § 1.

Bed at gjøre Børgerskab eller Næringsbevitis til Betingelse for Udøvelse af den Næringsdrift, der ikke hidtil har været eller efter denne Lov bliver at ansee som fri, er, saavidt skjønnes, tilkjendegivet, at den Næring, der hidtil har været anseet som fri, ikke kommer ind under Betingelsen og altsaa bliver stemplet som fri for steds, ganske paa samme Maade som de Næringer, der i selve Loven betegnes som frie. Men dette synes ikke ganske hensigtsvarende. Naar man nemlig ikke ved Lov vil erklære et vist Erhverv for frit, ligger det i Begrebet af fri og borgerlig, eller, som det her kaldes, bunden Næring — et Begreb, som ei er afsluttet, men som bestander sig i en stedsvarende Udvikling — at den frie Næring i Tidens Løb kan udvikle sig saaledes, at den efter sin Betydning o. s. v. bør ophøre at være fri Næring; men hermed kommer det da i Strid, at Lovens Begyndelse saa at sige afslutter Begrebet om de Erhverv, som — være sig nu i Almindelighed eller paa det enkelte Sted — betragtes som frie. Det kunde mulligen ogsaa i Tiden fremfalde væsentlige Undersøgelser, om en Næring netop paa den Tid, Loven udkom, blev anseet for fri. Under disse Omstændigheder maa Udvalget foretrække, at den oven fremhævede Sætning forandres til: „som ikke er fri“.

Den foreliggende Paragraphs andet Stykke har til Hensigt at indføre en hidtil savnet Afgjørelsesmaade af det ofte forekommende Spørgsmaal iffr. Motiverne til Udf. for R. Side 80—81*), hvorvidt en vis Næring paa et vist Sted og til en vis Tid (thi den tagne Beslutning maatte kunne forandres), var at ansee som fri Næring eller ikke, samt derhos at tillægge de resp. communale Auto-

*) Naar her og i det Følgende er henviset til Motiverne o. s. v., er sigtet til de Udfast til Lov om borgerlig Næring, med tilhørende Motiver, forfattede af Udvalgets Medlem, D. Müller, hvoraf Expl. bleve uddeelte til alle Tingets Medlemmer, see Folketh. Tid. S. 6 og 28. Hvor der er citeret Udf. for R. er dermed tilsigtet Udfastet for Kjøbenhavn og Kjøbstæderne, og hvor der er citeret L., er tilsigtet det tilsvarende Udfast for Landet.

riteter en væsentlig Indflydelse paa Afgjørelsen af dette Spørgsmaal. Denne Hovedtanke maa Udvalget fuldkomment billige; men, saaledes som Bestemmelsen er affattet, lader den nogen Uklarhed tilbage med Hensyn til, hvorvidt en saadan Beslutning maatte ansees bindende for Domstolene eller ikke. Ligesom nu Udvalgets Fleertal betvivler, at man ved et Tillæg til eller en Forandring i Udkastet kunde opnaae i den omspurgte Henseende at sætte Administration og Domstole i det rette Forhold til hinanden, saaledes forekommer det os, at Die medet opnaaes paa en fuldstændigere og mere fyldestgjørende Maade ved, at der saavel fra de enkelte Byer som Landet udarbejdes egne Regulativer, der fastsætte, hvad der for Kjøbstaden eller Amtet (der atter, om fornødent gjøres, kunde deles i mindre Districter) skulde ansees som bunden Næring, hvoraf altsaa Følgen vilde blive, at den Næring, der ei i Regulativet var betegnet som bunden, blev fri. Naar Forslaget til disse Regulativer udgik fra Communalbestyrelsen, og naar det derhos fastsattes, at de skulde revideres hvert 5te Aar, vilde der formentlig være givet de communale Autoriteter en passende Indflydelse paa deres Affattelse, paa samme Tid som der stillede Opfordring til at lade de Forandringer indtræde, som Tidernes Berel maatte have medført.

Medundertegnede D. Müller kan ikke ansee det ønskeligt, ved saadanne Regulativer at ville afflikke Grændsen mellem de frie og de bundne Næringer. Deels ere nemlig mange Betegnelser saa fleertydige eller saa ubestemte, at det ikke med Visshed lader sig afgjøre, om det Næringsbrug, hvorom der i et givet Tilfælde blev Spørgsmaal, henhørte under Regulativet eller ikke; deels vilde det være ugjortligt at betegne andre end allerede bestaaende eller bekjendte Erhverv, men ikke nye, som opkomme, navnlig alle Slags Fabrik anlæg, hvilke man dog ei kunde fritage for at erhverve den ellers sædvanlige Udkomst, fordi deres Navn ei fandtes paa Fortegnelsen; deels vilde man, for et at erklære en Næring for fri, der burde være bunden, letteligen udsætte sig for at inddrage Næringer, der efter deres Natur, og naar Tingene overlades sit frie Løb, vilde blive an-